

Adaptació dels Estatuts a la Llei 4/2008 del Llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les Persones Jurídiques

1. Per què adaptar els estatuts a la Nova Llei?

El 2 d'agost de 2008 va entrar en vigor la [Llei 4/2008, del 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques](#) que actualment regula el **règim legal de les associacions i fundacions a Catalunya** i que deroga l'anterior llei de l'any 1997.

El Llibre III del Codi Civil obliga a les associacions a modificar els seus estatuts per tal d'adaptar-los a la nova regulació i que els inscrivin al registre en un termini de tres anys des de la seva entrada en vigor. Per tant,

El dia 31 de desembre de 2012 finalitza el termini per adaptar els estatuts

Aquesta normativa no afecta les associacions esportives inscrites a la Secretaria General de l'Esport ni a les associacions laborals (com gremis, col·legis professionals, entre d'altres) inscrites al Departament de Treball.

A més d'incorporar tots aquells canvis que siguin de caràcter obligatori, és molt recomanable realitzar l'esforç de revisar els estatuts per tal de millorar-los i adaptar-los a la realitat actual, podent incorporar totes aquelles disposicions discrecionals que es considerin d'interès.

La llei preveu que les associacions que no adaptin els estatuts i no inscrivin l'adaptació en el Registre d'Associacions abans del proper dia 31 de desembre de 2012 perdran **els beneficis derivats de la publicitat registral** i **només podran rebre subvencions de l'Administració de la Generalitat aquelles entitats que acreditin que han adaptat els estatuts**.

Per altra banda, cal tenir en compte que totes aquelles disposicions dels estatuts i reglaments de règim intern que actualment s'oposin al contingut del Llibre III del Codi Civil, resten sense efecte i no són d'aplicació. Per aquest motiu, en cas de no actualitzar els estatuts de l'associació, aquests podrien recollir articles invàlids. Aquest fet, pot comportar problemes en cas d'anar a consultar els estatuts i donar per vàlid algun apartat que ja no ho sigui.

Els **principis generals** que contempla aquesta normativa són els següents:

- Autonomia Organitzativa
- Funcionament Democràtic
- Transparència
- Professionalització de l'entitat
- Caràcter no lucratiu
- Noves Tecnologies
- Protecció de les minories

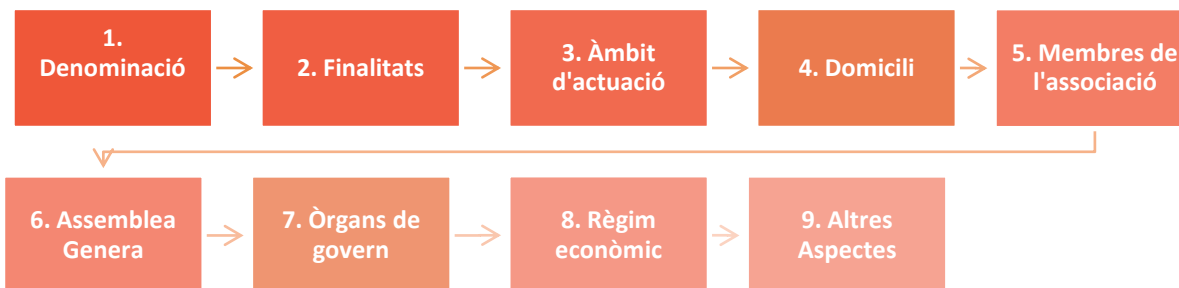
2. Què cal preveure com a entitat?

Abans del proper dia **31 de desembre del 2012** les associacions han de dur a terme diverses passes per a poder adaptar els estatuts i poder registrar-los. Entre d'altres, pot constituir-se un grup de treball per revisar-los i realitzar les propostes de canvis. Una vegada finalitzat aquest procés caldrà:

1. Realitzar una convocatòria d'assemblea extraordinària.
2. Enviar una còpia als socis i sòcies abans de l'assemblea.
3. Aprovar els estatuts.
4. Preparar per part del secretari/a el certificat de l'acord d'aprovació dels nous estatuts,
5. Entrar tota la documentació per registre.

3. Quins apartats cal revisar?

Amb caràcter general, caldrà revisar tots els apartats dels estatuts per tal de comprovar que no es contradueixen amb la nova regulació i per adaptar-los a la realitat de l'entitat. Els canvis, per tant, poden afectar als següents apartats:

A continuació es realitza un repàs general dels estatuts pas a pas i dels canvis més importants.

4. Els estatuts pas a pas

4.1. Denominació (Art. 311-4)

A l'article primer dels estatuts de les associacions s'acostuma a indicar quina és la denominació de l'entitat i la referència a la normativa aplicable. A l'hora de revisar aquest article haurem de tenir en compte el següent:

- Fer constar el tipus jurídic:** dins del nom de l'entitat ha de figurar la paraula "Associació", "Federació", "Confederació" o la seva abreviatura.
- Que la denominació no pugui induir a error sobre la **naturalesa** (àmbit d'actuació de l'entitat), finalitats i activitats de l'associació.
- Que el nom de l'entitat no pot ésser el d'una altra ni induir a error o confusió.
- Incloure referència a la normativa (*Cal que sempre consti: La Llei 4/2008, de 24 d'Abril del Llibre Tercer del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les Persones Jurídiques.*)

4.2. Finalitats (Art. 321-4)

D'acord a la normativa anterior, només era necessari indicar l'objecte o les finalitats de l'associació. A partir d'ara també **s'hi han d'incloure obligatòriament les activitats que desenvolupa l'entitat per assolir les seves finalitats.**

La llei no especifica el nivell de concreció de l'explicació de les activitats que es desenvolupen.

4.3. Àmbit d'aplicació de la llei (311-1)

La llei assenyala que el seu àmbit d'aplicació són les associacions que exerceixen les seves "*funcions majoritàriament a Catalunya*". L'àmbit de l'anterior llei era d'aplicació a les associacions amb domicili a Catalunya i les seves activitats es feien "*principalment*" a Catalunya.

En la majoria dels casos, només s'haurà de substituir la paraula "principalment" per "**majoritàriament**".

4.4. Domicili (Art. 311-8)

- El domicili ha d'estar situat a Catalunya
- El domicili s'ha d'establir al lloc de la seu de l'òrgan de govern o el lloc on l'entitat dugui a terme les seves activitats.

4.5. Membres de l'associació (Art. 323)

Cal definir en els estatuts la tipologia, procediment i requisits per ser soci/sòcia i les causes per perdre la condició d'associat, drets i deures, l'existència d'un règim disciplinari i, si s'ha previst, com es desenvolupa la baixa disciplinària.

Es poden establir diferents categories de socis amb diferents drets i deures. (p.e. es poden tenir socis honorífics, socis simpatitzants...)

- Art. 323-2 Aportacions al patrimoni de l'associació.** La principal novetat d'aquest apartat és la possibilitat que algunes aportacions del soci puguin ser reemborsables (quotes d'entrada, derrames,...) quan es produeixi la baixa de l'associat que les ha fet o quan es dissolgui l'entitat. En aquest sentit:
  - Cal que els estatuts ho regulin expressament
  - Aquestes aportacions poden meritjar interessos
  - La restitució no pot comportar que l'associació resti en una situació de patrimoni nèt negatiu.

Es manté la possibilitat que els socis facin **aportacions condicionals**, ja sigui de béns o de diners, que estiguin subjectes a algun tipus de condició d'ús i/o termini.

- Art. 323-8 La transmissió de condició de soci** és possible només si els estatuts ho estableixen.
- Art 323-4 Dret d'informació:** Amb la llei anterior la junta directiva es podia negar a facilitar determinada informació si entenia que podia perjudicar interessos de l'associació. Amb la nova regulació, no s'estableix cap limitació al dret d'informació, dels socis que, per exemple, poden conèixer la identitat de la resta de socis, de l'estat de comptes, dels projectes, activitats, llibres de l'associació, entre d'altres.
- Art 323-5 Dret a rebre serveis:** Els socis tenen dret a rebre serveis d'acord amb el que estableixin els estatuts i acordin els òrgans competents de l'associació.

4.6. Règim disciplinari (Art. 323-7)

- Els estatuts han de preveure el **règim disciplinari** amb les infraccions i les seves corresponents sancions.
- Si dins del règim disciplinari s'ha previst la **baixa disciplinària**, s'haurà de regular als estatuts de l'associació.

4.7. Arbitratge i mediació (Art. 321-4)

Els estatuts poden regular la resolució extrajudicial de conflictes i establir que les controvèrsies que sorgeixin per raó del funcionament de l'associació se sotmetin a **arbitratge o mediació**. La llei anterior establí que les controvèrsies derivades dels acords adoptats en assemblea es podia sotmetre a arbitratge, d'acord amb el que s'hagués establert estatutàriament o sempre que així s'acordés en assemblea general.

4.8. Assemblea General (Art. 322)

- Art. 322-2 Funcions de l'Assemblea:** Respecte de la llei anterior desapareix com a competència de l'Assemblea el donar a conèixer les sol·licituds presentades per a ser soci, i també el conèixer les altes i baixes que passa a ser un dret individual del soci.
- Existeix la possibilitat que els estatuts atribueixin a un altre òrgan la facultat d'acordar o ratificar la baixa disciplinària dels associats. Cal que els estatuts regulin expressament aquesta possibilitat, (p.e. "*comissió de garanties estatutàries*").
- Art. 322-15 Assemblea Ordinària:** Ha de tenir lloc dins dels sis primers mesos després del tancament econòmic per aprovar el pressupost i els comptes anuals
- Art. 322-3 Convocatòria de l'Assemblea Extraordinària:** Pot convocar-la l'òrgan de govern quan ho consideri necessari o de manera obligatòria **quan ho sol·liciten un**

10% dels associats o, si així ho estableixen els estatuts, **un percentatge inferior**. A la llei anterior havia de ser un mínim d'un 10% de socis que ho sol·licités.

Quan la reunió de l'assemblea es fa a instàncies dels associats, s'ha de dur a terme en **el termini màxim de trenta dies** a comptar del dia de la sol·licitud. Els estatuts poden establir un termini més breu però no superior.

- Art. 312-4 i 322-4 Convocatòria:** A la convocatòria hi ha de constar l'ordre del dia, lloc, data i hora. Per regla general la convocatòria s'ha de fer almenys quinze dies abans de la data prevista, per mitjà d'un escrit adreçat al domicili de cada associat, però hem de tenir en compte que en els estatuts podem regular-lo de manera distinta, amb terminis més breus o per altres mitjans, inclosos els telemàtics.
- Art. 312-4 Lloc de celebració de l'Assemblea:** Ha de tenir lloc en el domicili social. Si no es celebren al domicili social (potser es va posar en el seu dia l'adreça d'algun membre de la junta), els estatuts han de preveure que es pugui fer en un altra lloc diferent al del domicili social (no cal concretar quin).
- Art 322-5 Inclusió d'assumptes a l'ordre del dia:** Abans de l'assemblea es poden incloure un o més assumptes en l'ordre del dia, quan així ho demanin almenys un 10% dels associats, o una xifra inferior si així ho especifiquen els estatuts. Si l'assemblea ja ha estat convocada, la sol·licitud s'ha de fer en el primer terç del període entre la recepció de la convocatòria i la data de la reunió.

En el moment de la celebració de l'assemblea no es poden incloure temes diferents dels que constin a l'ordre del dia excepte que:

- estiguin la totalitat dels socis/es de l'entitat a l'assemblea (*assemblea universal*)
- sigui per convocar una nova assemblea

Durant l'Assemblea no es pot modificar l'ordre del dia de l'Assemblea, cosa que anteriorment sí es podia amb una majoria qualificada (tres quartes parts de les persones presents)

- Art 321-4 Actes de les reunions:** Els estatuts han de regular i establir quin serà el procediment d'aprovació de les actes (en les assemblees posteriors o determinant un termini des de la seva comunicació als associats). Cal recordar en aquest punt que s'està obligat a incloure aquelles intervencions de les quals s'hagi demanat que en quedi constància.
- Art. 312-8 Acords:** Són executius des de la seva aprovació però els estatuts poden preveure que no ho siguin fins l'aprovació de l'acta.
- Art 322-7 Vot ponderat:** Aquelles entitats que tenen persones jurídiques com a socis (no les que només tenen persones físiques) poden determinar el pes del vot dels seus associats en funció dels paràmetres que es determinin en els estatuts com la quantitat d'aportació econòmica, o el seu nombre de socis, etc... En tot cas el vot ponderat no opera en l'adopció dels acords de caràcter disciplinari que s'ha de regular

expressament en els estatuts. La normativa actual no contempla cap límit del pes del vot ponderat respecte al total de vots.

- ❑ **Vot per correspondència, per delegació o per mail:** Per poder exercir el dret de vot d'alguna d'aquestes maneres, és necessari que els estatuts ho preveguin expressament. En el cas del vot delegat, és recomanable establir un límit pel que fa a la representació, com, per exemple, que un mateix associat no pugui acumular la representació de més d'un número de vots o d'un percentatge dels vots.
- ❑ **Art. 322-8 Vot secret.** Es pot determinar que el vot sigui secret si ho demana un mínim del 10% d'associats presents o representants en la reunió.
- ❑ **Art. 312-9 Conflicte d'interessos.** En cas que una persona es trobi immersa en un conflicte d'interessos amb l'associació, no pot participar ni en la deliberació ni en la votació, però, a diferència de la normativa anterior, l'absència d'aquest vot no computa per establir el quòrum, excepte en aquells casos regulats per la llei (procediments sancionadors, destitució de les persones afectades o l'exercici de l'acció de la responsabilitat contra ella)

4.9. Òrgans de govern

- ❑ **Art. 322-9 Delegació de funcions per part de la junta:** La junta pot delegar part de les seves funcions. Si no es desitja que la junta pugui delegar funcions s'ha de prohibir expressament en els estatuts. En la llei anterior era just al contrari, es podia delegar si els estatuts ho permetien.
- ❑ **Art. 322.16 Retribució dels membres de la junta:** poden ser retribuïts per tasques distintes de l'exercici del càrrec en la junta (com funcions tècniques, de gerència, etc.). El nombre de membres retribuïts no pot superar la meitat dels que integren aquest òrgan. Si no volem que en un futur els membres de la junta puguin realitzar tasques remunerades per l'entitat, ho podem prohibir expressament als nostres estatuts.
- ❑ **Art. 322-11 Òrgan adjunt:** es preveu l'existència d'aquest òrgan, que exerceix les funcions de representació en les associacions infantils, juvenils i d'alumnes i les altres integrades per menors. Els integrants de l'òrgan adjunt són escollits i actuen d'acord amb el que estableixin els estatuts; hi ha d'haver dues persones majors d'edat que no cal que siguin sòcies de l'entitat. La constitució i les renovacions s'han d'inscriure en el Registre d'Associacions.

4.10. Règim econòmic (art 322-15)

- ❑ **Art 313-1 Deures comptables:** Cal portar una comptabilitat ordenada, diligent, adequada a la seva activitat, fidel i que permeti seguiment cronològic de les operacions i elaborar els comptes anuals.

- Art 313-2 Llibres de comptabilitat:** Pel que fa les llibres de comptabilitat cal disposar d'un llibre diari, un llibre d'inventaris i un llibre de comptes anuals d' acord amb el Pla General Comptable per a Entitats No Lucratives.

Aquelles associacions que no estiguin obligades a presentar l'Impost de Societats i que no rebin periòdicament subvencions o altres ajuts econòmics de les administracions públiques, que no recorrin a la captació pública de fons i que no hagin estat declarades d'utilitat pública, podran portar només un llibre de caixa,

- Art 322-15 Obligació d'elaborar i presentar els comptes anuals.** Les entitats Declarades d'Utilitat Pública, les que rebin periòdicament subvencions o altres ajuts econòmics de les administracions públiques i les que recorren a la captació pública de fons com a mitjà de finançament, han d'elaborar en tots els casos els comptes anuals i fer-los accessibles al públic (principi de transparència).
Les associacions declarades d'Utilitat Pública a més d'elaborar els comptes anuals, els han de presentar anualment al registre.

4.11. Altres aspectes pràctics

- Art 313-3 Llibres entitat:** La nova llei concreta una mica més quin ha de ser el contingut dels llibres de l'associació (per exemple llibres d'actes, d'associats, de voluntaris)
- Aplicació de les noves tecnologies:** La nova llei contempla la possibilitat d'aplicar les noves tecnologies al dret de vot, a la forma de fer la convocatòria o les reunions de l'entitat i fer ús del correu electrònic, sms, videoconferències,... És necessari que aquesta possibilitat estigui regulada als estatuts.
- Resten sense efectes tots aquells articles i disposicions dels estatuts que s'oposin a la Llei.
- Recordar que també hi ha l'obligació d' **actualitzar els membres de la junta directiva**, ja que la norma preveu una sèrie de conseqüències, com la suspensió de la publicitat registral, en cas de què no s'actualitzi. Així l'article 324-7 estableix: *"1. La publicitat del Registre d' Associacions no és procedent en el cas de les associacions que no tinguin actualitzades les dades registrals amb relació als òrgans de govern i a l'adaptació, si escau, dels estatuts a la llei. 2. Si, en un termini de quatre anys des que es produeix el venciment dels nomenaments de l' òrgan de govern, la renovació no s' inscriu al Registre d' Associacions, s'ha d' iniciar d' ofici el procediment per a declarar-la inactiva, sens perjudici que s' esmeni la dita circumstància o que es liquidi l' associació de la manera que sigui legalment procedent."*

Els models i la informació relativa als tràmits que s'han de seguir, poden trobar-se a la següent adreça web <http://www.gencat.net/justicia> a l'apartat de "Dret i entitats jurídiques". Presencialment us podeu adreçar a la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques, al Carrer de Pau Claris, 81 (08010) Barcelona (93 3164 123 i 933 164 100)

- Model estatuts Llei 4/2008 actualitzats (DOGC)
http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Home/Àmbits/Dret%20i%20entitats%20jurídiques/Associacions/de11109a%20est%20assoc%20generals_modificats.doc
- Modificació estatuts d'una associació o federació:
http://www10.gencat.cat/sac/AppJava/tramit_fitxa.jsp?codi=5504
- Certificat de l'acord de modificació dels estatuts.
http://tjussana.entitatsbcn.net/pdf/model_certificat_junta_directiva_associacio.pdf
- Llei 4/2008, del 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques
<http://www.gencat.cat/diari/5123/08114039.htm>
- Modificació membres Junta Directiva:
http://www10.gencat.cat/sac/AppJava/tramit_fitxa.jsp?codi=5505

Document elaborat amb la col·laboració de:

